

ikke eksisterede, hvorefter de nu skulle inddrages under Værnepligten, og det er altsaa fuldkommen lovligt. Man siger, at dersom de nu ikke komme til Andet end at opfylde den Værnepligt, de havde paataget sig for Andre, blive de lempeligere behandlede end de, som ogsaa forhen vare frie for Værnepligt, men som bleve udfrevne i eget Navn for at opfylde egen Værnepligt, fordi de ikke ere i samme Tilfælde som de, der havde paataget sig nogen særdeles Værnepligt; men det forekommer mig, at det er et Tilfælde, som Lovgivningen hverken har villet eller kunnet forebygge, at et og andet Individ ved ganske særdeles Omstændigheder ikke bliver ganske lige behandlet med et andet. Der er i Udskrivningsvæsenet, saa meget man endog saa har sørget for at indbringe den størst mulige Lighed, dog mangfoldige Tilfælde, som gjøre, at Værnepligten for En bliver haardere eller lempeligere, end for Andre; og hvad disse Individuer angaaer kan man vel sige om dem, at de paa en Maade blive en mindre streng Forbindtlighehed underkastede end de, som under Krigen have opfyldt Værnepligten paa egne Vegne og ikke derfor have erholdt nogen Godtgjørelse, som de omspurgte Personer ordentligviis skulde faaet. Men, sammenligner man dem derimod med dem, som nu i Fremtiden komme til at opfylde Værnepligten — og det er jo dog blot med Hensyn til dem, der endnu kan være nogen Conflict — saa ville de ordentligviis have en strengere Byrde at bære; thi de have maattet udholde en meget længere og langt besværligere Krigstjeneste end det udskrivningspligtige Mandskab, under Forudsætning af, at vi beholde Fred, i Fremtiden vil komme til at lide. Der er, som det ogsaa i Udvalgets Betænkning er anført, enkelte Glæser, som maae gjøre en overordentlig lang Krigstjeneste af den strengeste Art, uden at have faaet synderligt Bederlag derfor, nemlig de, som have paataget sig Værnepligten for Andre førend Krigen; de have kun faaet ringe Godtgjørelse for den Tjeneste, de have paataget sig; men de have, efterat de havde udført den væsentligste Deel af den Tjeneste, de i Fredstid skulde udføre, endnu i Reglen været underkastede den hele Felttjeneste i længere Tid med større Bes-

vær og større Fare, saa at de altsaa virkelig have været strængere Vilkaar undergigne. Hvad de Individuer angaaer, som have ladet sig formaae til at paatage sig Tjenesten for Andre, efterat Krigen var udbrudt, men førend Loven af 12te Februar 1849 var traadt i Kraft, saa er det vel rimeligt, at de have opnaaet større Betaling derfor, men de have ogsaa haft en haardere og længere Tjeneste at gjøre, end de have gjort Regning paa den Gang, de lode sig stille. Forsaavidt der skulde lægges Vægt paa, at saadanne Individuer, som have paataget sig Krigstjeneste for Betaling, ikke for tjente nogen særdeles Begunstigelse, maa jeg for det Første hertil bemærke, at jeg ikke troer, at her er Tale om nogen særdeles Begunstigelse; der spørges alene om, hvorvidt man med Hensyn til disse Individuer skulde danne en Værnepligt, som den hidtil gjældende Lovgivning ikke havde hjemlet. Jeg anmærkede ogsaa sidst, at man ikke var besejret til at antage, at Alle de, som have paataget sig Krigstjeneste for Andre, have blot gjort det for en Pengesum alene, Noget, som forresten er baade lovligt og ulæstelig; men man kan godt tænke sig, deels at Nogle, under Krigen's Begyndelse, og førend Loven af 12te Februar 1849 udkom, have haft en særdeles Lyst til at tjene Fædrelandet, og derved ladet sig bestemme til at paatage sig en Tjeneste, som de ellers ikke vilde have paataget sig; de have maast taget Bederlag, fordi de ellers ikke havde kunnet paatage sig den Byrde, som Krigstjenesten vilde paalægge dem, muligen havde Nogen at sørge for, som vilde blive altfor lidende, hvis de ikke fik noget Bederlag; og det er saaledes ikke sagt, at det blot er Erhvervslyst, der har bestemt dem. Der kan ogsaa være Andre, som have paataget sig Tjenesten, blot for at hjælpe en Nærbeslægtet eller en Ven; det kan navnlig tænkes med Hensyn til Udskrivningen efter Septemberloven af 1848, hvor Lodtrækning fandt Sted; der er det muligt, at En eller Anden er bleven truffen ved Loddet, men at da en Broder eller Ven af ham, som var i en saadan Stilling, at det var mindre byrdefuldt for ham, har paataget sig hans Tjeneste. Det blev sidst bemærket, at saadanne Muligheder hørte til de sjældnere Tilfælde, og